

автоматично виконувати певні угоди, що зазвичай вимагають участі великої кількості людей, фінансових структур і державних органів влади [7].

Аналітика щодо цифрових валют центральних банків (Central bank digital currency, CBDC) і стейблкоїнів вказує на виклики нових фінансових інструментів для традиційного банківського сектору. CBDC пропонують компроміс між ефективністю цифрових активів і стабільністю, гарантованою державними фінансовими інститутами [8].

Отже, блокчейн вже сьогодні стимулює зміну бізнес-моделей у фінансовому секторі. Його застосування підвищує ефективність, прозорість та інноваційність, що має вирішальне значення для цифрової економіки. З урахуванням світових тенденцій і внутрішніх потреб України блокчейн-технології мають потенціал стати каталізатором модернізації фінансового сектору, що сприятиме підвищенню його стійкості, конкурентоспроможності та інтеграції у глобальний цифровий простір.

Список використаних джерел:

1. Tapscott D., Tapscott A. Blockchain revolution: how the technology behind bitcoin is changing money, business, and the world. London: Portfolio Penguin, 2016. 368 p.
2. Mougayar W. The Business Blockchain: Promise, Practice, and the Application of the Next Internet Technology. Hoboken: Wiley, 2016. 210 p.
3. Christidis K., Devetsikiotis M. Blockchains and smart contracts for the Internet of Things. *IEEE Access*. 2016. Vol. 4. P. 2292–2303.
4. Ganne E. Can Blockchain revolutionize international trade? WTO Report. 2018. 46 p.
5. Бойчук С.О. Роль блокчейн в системі фінансових інновацій. *Ефективна економіка*. 2023. № 12. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.12.70>.
6. Мутерко Г.М., Кучерівська С.С., Яцко М.В., Малець В.В. Впровадження блокчейн-технологій в економіці України: переваги та виклики. *Академічні візії*. 2023. Випуск 26. С. 1-13.
7. Шевцова А.В. Вплив технології блокчейн на фінансовий сектор глобальної економіки. *Бізнес Інформ*. 2024. №5. С. 258–264. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-5-258-264>.
8. Слесарева А. Економічна ефективність застосування криптовалют у банківському секторі: аналіз світового досвіду. *Сталий розвиток економіки*. 2025. №2 (53). С. 603-609. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-85>.

УДК 338.488.2:640.4(477):502.175

Дуб В. В., к.т.н., доцент;

Бричка Б. О.,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький

ЕКО-ГОТЕЛІ – ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ

Останніми роками все частіше можна спостерігати орієнтацію на формування дбайливого ставлення до природи, піклування про довкілля,

дотримання еко-принципів у повсякденному житті. Люди відмовляються від ненатуральних продуктів, надаючи перевагу фруктам та овочам з фермерських господарств, віддають перевагу активному способу життя, перестають використовувати пластик, сортують сміття. Задають еко-тренд, як правило, великі корпорації: «ІКЕА», наприклад, відмовився від продажу і використання в магазинах і ресторанах одноразового пластику, а «Макдоналдс», видалив з тисячі своїх ресторанів по всьому світу пластикові трубочки.

Туристський бізнес теж не залишився осторонь загальної тенденції. У туристську сферу, почалося впровадження екологічних технологій які не лише зберігають навколишнє середовище, а й здійснюють процеси його відновлення. Екологічний туризм охоплює форми природного туризму, в рамках якого туристи долучаються до природи. Він впливає на підвищення обізнаності та усвідомленості туристів у питаннях збереження, відновлення та примноження природних ресурсів світу.

У процесі стрімкого розвитку екологічного туризму на ринку готельних послуг світу сформувався новий вид готельних підприємств, як еко-готелі. Основною метою діяльності еко-готелів є формування умов якісного відпочинку туризму при мінімальному впливі на навколишнє середовище. Еко-готелі мають певні відмінності від традиційних готелів, які виражаються у практичних особливостях господарської діяльності. Функціонування готелів спрямоване на зменшення забруднень навколишнього середовища, впровадження екологічних технологій та інноваційних рішень, спрямованих на боротьбу з такими екологічними проблемами, як збільшення викидів вуглеводневих газів та фреонів у атмосферу. Зростання кількості міжнародних екологічних проєктів та програм впливають на популяризацію впровадження зеленої енергетики та водопостачання екоготелів [1, 2].

Одним з основних напрямів розвитку сучасної готельної індустрії у світі є саме еко-готелі. Процеси екологізації засобів розміщення спрямовані на підвищення конкурентоспроможності країн на світовій туристичній арені. Еко-готелі, як форма комфортного розміщення в поєднанні з мінімальним негативним впливом на природу, найбільш затребувані на території природних та національних парків, хоча їхня кількість істотно збільшилася і в інших регіонах по всьому світу.

У сучасних еко-готелях менше споживається води внаслідок економного споживання та повторного використання. В еко-готелях використовують бамбукові лотки та кошики для сміття (бамбук це трава, яка має високу швидкість росту, що робить його швидко-відновлюваним ресурсом), хімічно безпечні мийні засоби та засоби для чищення, а також інноваційні еко-товари. Крім того, застосовується спектральне скло, яке обмежує доступ до приміщень інфрачервоних променів, що призводить до зменшення нагрівального ефекту без зменшення освітлення. У процесі функціонування еко-готелів використовуються сонячні панелі, вітряки, термальні джерела енергії, датчики руху для економії світла, біопаливо, отримане з харчових відходів, засоби пересування з електричним живленням, теплові насоси для опалення приміщень та інші інновації, спрямовані на скорочення споживання енергії та води [3].

Використання пластику в різних галузях світового господарства, в тому числі і в закладах індустрії гостинності призвело до істотних екологічних проблем [4, 5]. Дані проблеми спричинені тим, що у середньому період розкладу пластику становить від 80 до 600 років. Стаканчик для кави розкладається близько 50 років, пакети та трубочки – 100...200 років, пластикові пляшки – до 200 років. Пляшки з маркуванням PET (наприклад, з-під молока) – до 100 років. Окрім тривалого часу розпаду, різні види пластику містять токсичні сполуки, які забруднюють навколишнє середовище [6]. Обмеження використання пластику в господарчій діяльності еко-готелів є питанням особливої уваги. Це обумовлено тим, що використання пластику призводить до проковтування та/чи вдихання суттєвої кількості мікропластику і сотень токсичних сполук, включно з відомими канцерогенами, речовинами, які порушують розвиток і роботу ендокринної системи.

Окрім «боротьби з пластиком» кожен еко-готель використовує різноманітні екологічні технології, які виступають не лише як спосіб оптимізації використання ресурсів і збереження довкілля, а й як конкурентна перевага в процесі залучення туристів з різних країн світу.

У світі туристи щороку все частіше й частіше обирають еко-готелі як засоби розміщення. Щодо самих еко-орієнтованих споживачів, то споживач еко-послуг та органічної продукції – це переважно жінки віком від 21 до 40 років з вищою освітою, в яких щомісячні витрати на харчування становлять 26...50% сімейного бюджету [7].

В Європі лідерами в розвитку еко-готелів є Італія, Німеччина та Франція. У цих країнах повсюдно впроваджуються програми розвитку екологічного туризму та підтримки будівництва і функціонування еко-готелів. Еко-готелі в країнах Європи поступово переходять на природні джерела енергії, максимально використовують при будівництві будівель лише натуральні матеріали тощо.

На підставі вивченого матеріалу можна зробити висновок, що еко-готелі в усьому світі розвиваються досить швидкими темпами з метою запобігання екологічній кризі. Практично в усіх країнах світу відкрито еко-готелі, які здійснюють свою роботу з використанням екологічних технологій, наприклад, сонячних батарей, перероблення харчових відходів в енергію тощо. Слід зазначити, що в зарубіжних країнах здійснюється регламентування екологічного менеджменту на підставі міжнародного екологічного стандарту ISO 14001. Готелі не просто розміщуються в екологічно чистих районах, а й беруть участь у різноманітних екопроектах, спрямованих на збереження, відновлення та примноження природної спадщини світу. Зарубіжний досвід розвитку еко-готелів показує, що даний напрямок затребуваний і має важливе значення у вирішенні екологічних і соціальних проблем людства. Тож цей популярний тренд у розвитку закладів світової готельної індустрії є перспективним і для вітчизняної індустрії гостинності.

Список використаних джерел:

1. Troyanskaya M. A., Dugalova G. N., Adietova E. M. Sustainable Hotel Development // *Academy of Strategic Management Journal*. 2021. Vol. 20. Issue: 25. Pp. 1-14.

2. Дуб В.В. Екологізація – пріоритетний напрямок розвитку закладів готельного-ресторанного та туристичного бізнесу // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції та розвиток соціально-економічних систем»: тези доповідей, 4 грудня 2024 р. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2024 – С. 169-171.

3. Дуб В.В., Радутна Ю.М. Екологізація закладів індустрії гостинності// Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Інноваційні технології та реалізація концепції Zero-waste у харчових технологіях і сфері ресторанного, готельного та туристичного бізнесу», 4-5 грудня 2023 року. – Полтава : ПУЕТ, 2023. – С. 234-237.

4. Дуб В.В., Бричка Б.О. Пластиковий посуд як негатив закладів ресторанного господарства України// Туризм і гостинність: стан, проблеми, перспективи : матер. ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (20 березня 2025 р., м. Черкаси). – Черкаси : Вид-ць Юлія Чабаненко, 2025. – С. 142-144.

5. Пластик. Проблеми та можливі шляхи їх вирішення URL: <https://patriot-nrg.com/uk/content/plastyk-problemy-ta-mozhlyvi-shlyahy-yih-vyrishennya> (дата звернення: 04.06.2025).

6. Охрей Анна. Чим небезпечний пластик для довкілля? URL: https://ecogrizzly.shop/dangerous-plastic/?srsltid=AfmBOopTRArYfaqrboFzLp6ZYQM_dAxfGYXYRbI_esDuWjfdEJlkJ-rc (дата звернення: 04.06.2025).

7. Шувар Н.М., Закалик Г.М., Удуд І.Р. Перспективи розвитку екоготелів в Україні: економічний і психологічний аспекти URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/77.pdf (дата звернення: 04.06.2025).

УДК 641.56(=161.2):640.4

Дуб В. В., к.т.н., доцент;

Іллющенко Н. І.,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУХНІ – ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОЇ ІНДУСТРІЇ

Питанню національної свідомості та патріотизму в Україні під час повномасштабної війни все більше приділяють уваги, хоча на наш погляд і не достатньо. Базовими чинниками національної свідомості є мова, історія, культура, традиції та цінності. Як мовне питання в нашій країні використовувалось спецслужбами інших країн (переважно Росії але не тільки) для розколу України зсередини ми всі добре знаємо. Як нашу історію намагаються вкрати та переписати також відомо переважній більшості населення. Проте в нас намагаються вкрати і національну кухню, полюючи навіть за окремими стравами, як, наприклад, борщем [1]. Проте Міжурядовий комітет з охорони нематеріальної культурної спадщини 1-го липня 2022 року вніс український борщ до списку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО, що потребує негайної охорони.

Традиції та культура української кухні є невід’ємним чинником у формування національної свідомості українців не залежно від їх місця перебування. У світі українську кухню, на наш погляд, знають не достатньо.